

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdim Azərbaycanı
mənim qiblagımdır

İlham Əliyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 108 (21.260)

3 iyun 2015-ci il, çərşənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Rəsmi xronika

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva iyunun 2-də Bakı Sərgi Mərkəzində XXII Beynəlxalq "Xəzər Neft və Qaz 2015" Sərgisinin açılışında iştirak ediblər.

Sərgini Böyük Britaniyanın "ITE Group Plc" şirkətinin baş məsləhətçisi Endryu Vud açdı. Dövlətimizin başçısı açılış mərasimində nitq söyləyib.

London şəhərinin Lord meri Alderman Alan Yarrou Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri Devid Kameronun təbrik məktubunu oxuyub.

Sonra Polşa Baş nazirinin müavini Yanuş Pexoçinski və İraqın Neft naziri Adil Əbdülmehdi çıxış ediblər.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva sərginin pavyonları ilə tanış olublar.

Məlumat verilib ki, dünyanın 27 ölkəsindən 315 şirkət iştirak etdiyi sərginin ekspozisiyası neft hasilatı və enerji daşıyıcılarının nəql edilməsi sahəsində innovativ texnologiyalar, neft və qazın saxlanması sistemlərinin təmin olunması, beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi imkanları və sair tematik bölmələrdən ibarətdir.

Heydər Əliyev lektoriyasının növbəti məşğələsi

Naxçıvan Dövlət Texniki Kollecinin "Ümummilli lider Heydər Əliyev və Azərbaycanın qurtuluşu" mövzusunda Heydər Əliyev lektoriyasının növbəti məşğələsi keçirilib.

Məşğələni giriş sözü ilə kollecin direktor əvəzi, aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Asəf Ruşanov açaraq qeyd edib ki, 15 iyun günü Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazılıb. 1993-cü ilin iyununda – son dərəcə mürəkkəb bir dövrdə xalqın təkidli tələbi ilə respublika rəhbərliyinə qayıdan ümummilli lider Heydər Əliyev ictimai-siyasi sabitliyi təmin etməklə, vətəndaş qarşıdurmasını aradan qaldırmaqla, respublikanı parçalanmaq təhlükəsindən hiyf etməklə, sözün əsl mənasında, milli qurtuluşu təmin edib.

Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun müəllimi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Ələkbər Cabbarovun "Ümummilli lider Heydər Əliyev və Azərbaycanın qurtuluşu" mövzusunda məruzəsi dinlənilib.

Məruzəçi bildirib ki, 1993-cü ilin iyun ayında xalqımızın təkidli tələbi ilə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdan ümummilli liderimiz ölkəmizi parçalanıb məhv olmaq, Azərbaycanı dünya xəritəsindən silinmək təhlükəsindən xilas edərək böyük tarixi missiya yerinə yetirib və müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarına çevrilib. Ulu öndərimiz fəaliyyətində daim ümumxalqı mənafeyinə çıxış edib və hakimiyyətdə olduğu hər iki dövrdə bu amal uğrunda bütün gücünü səfərbər edərək əlindən gələni əsirgəməyib. Xalqımızın tarixinə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş 15 iyun günü böyük əhəmiyyətə malik bir gündür. Həmin gün Azərbaycan xalqının ölüm-dirim mübarizəsində məhv olmaqdan qurtuluş günüdür. Bu qurtuluşu və nicatı isə bütün çə-

tinlik və maneələrə baxmayaraq, xalqına bəxş edən ulu öndərimiz Heydər Əliyevdir.

"Ümummilli lider Heydər Əliyevin müdrik siyasəti nəticəsində ölkəmizdə hüquqi, demokratik dövlət quruculuğu sahəsində böyük işlər görüldü, genişmiqyaslı islahatlar həyata keçirilib. Bugünkü qüdrətli, bütün sahələrdə sürətli inkişaf yolu ilə irəliləyən Azərbaycana görə hamımız ulu öndərimizə minnətdarıq. Ümummilli liderin Azərbaycanın hərtərəfli inkişafına yönəlmiş siyasəti bu gün ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir", – deyən məruzəçi bildirib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası da Milli Qurtuluşun işığında böyük inkişaf yolu keçib. Ali Məclis Sədrinin rəhbərliyi ilə ardıcıl olaraq həyata keçirilən genişmiqyaslı layihələr sayəsində milli əmələlərin qorunub saxlanması şərtində muxtar respublikamız əsaslı şəkildə yenidən qurulub. Bütün bunlar ulu öndərin əbədiyaşar ideyalarının nəticəsidir.

Tədbirdə ulu öndərimizin müstəqil Azərbaycan yolunda yorulmaz fəaliyyətindən bəhs edən slayd nümayiş etdirilib.

Naxçıvan: inkişafın 20 ili

Bu mövzuda rəsm sərgisi açılıb

İyunun 2-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin Bəhrüz Kəngərli adına Sərgi Salonunda "Naxçıvan: inkişafın 20 ili" adlı rəsm sərgisinin açılışı olub.

38 naxçıvanlı rəssamın 106 əsərinin yer aldığı rəsm sərgisinin açılışında çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin sədri, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar rəssamı Üliyev Həməzəyəvə muxtar respublikanın son 20 ildə intibah dövrünü yaşadığını bildirib.

Qeyd edilib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının intibahı məhz 1995-ci il dekabrın 16-dan başlayır. Son 20 ildə muxtar respublikada həyata keçirilən iqtisadi islahatlar qısa dövr ərzində iqtisadiyyatın dinamik inkişafına tökan verib və əhalinin həyat səviyyəsini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırıb. Təkcə onu qeyd etmək kifayətdir ki, ötən 20 il ərzində yaradılmış iqtisadi potensial və qazanılmış uğurlar muxtar respublikanın yarandığı 1924-cü ildən 1991-ci ilədək – yəni 67 il ərzində əldə olunanları xeyli üstələyir.

"Muxtar respublikada ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin siyasi xəttinin uğurla davam etdirilməsi bu qədim diyarı yeni inkişaf mərhələsinə yüksəldib. Son 20 ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının sürətli sosial-iqtisadi inkişafı, ictimai həyatın

bütün sahələrinin yeniləndirilməsi yaradıcılıq təşkilatlarını, o cümlədən Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyini də əhatə edib", – deyən Üliyev Həməzəyəvə bildirib ki, Naxçıvanda mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə daim diqqət və qayğı göstərilir. 1999-cu ildən "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar rəssamı" fəxri adının təsis edilməsi, 2011-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin 40 illik yubileyinin təntənəli şəkildə qeyd edilməsi, 2013-cü ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin yeni binasının və burada Bəhrüz Kəngərli adına Sərgi Salonunun istifadəyə verilməsi, "Naxçıvan – bəşəriyyətin beşiyi" Beynəlxalq Rəsm festivallarının yüksək səviyyədə keçirilməsi, gənc rəssamların emalatxanalarla təmin edilməsi də bunun əyani sübutudur.

Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin 52 nəfər üzvünün olduğunu nəzərə çatdıran Üliyev Həməzəyəvə qeyd edib ki, rəssamlar muxtar respublika rəhbərinin diqqət və qayğısı müqabilində səmərəli fəaliyyətlərini daha da genişləndirir, yaradılmış şəraitdən düzgün istifadə etməklə muxtar respublikada mədəniyyətin inkişafına öz töhfələrini verməyə əhəmiyyətli rol oynayır.

Daha sonra sərgiyə baxış olub. Sərgi iyunun 10-dək davam edəcək.

Xarici iqtisadi əlaqələr genişləndirilir

Ölkə iqtisadiyyatının dinamik inkişaf göstəriciləri arasında xarici ticarət dövrüyyəsi mühüm yer tutur. Ölkədən mal və xidmətlərin ixracı və lazım olan əmtəələrin idxal edilməsi ilə nəticələnən xarici ticarətdə muxtar respublikamızın da payı az deyildir.

Bəs xarici ticarət sahəsində son vəziyyət necədir? Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Statistika Komitəsindən aldığımız məlumata görə, cari ilin yanvar-aprel ayları ərzində muxtar respublikada xarici ticarət dövrüyyəsində dinamika qorunub saxlanılmışdır. Belə ki, həmin mü-

dətdə muxtar respublikada 105 milyon 821 min ABŞ dolları həcmində xarici ticarət dövrüyyəsi qeydə alınmışdır. Ölkəmizin valyuta ehtiyatlarının artırılması və fəaliyyətdə olan müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması baxımından ixracata göstərilən diqqət öz bəhrəsini verməkdədir. Belə ki, bəhs olunan dövrdə muxtar respublikada ixracın həcmində 1,4 faiz artım müşahidə olunaraq, 94 milyon 780 min ABŞ dollarından çox olmuşdur. Naxçıvandan xarici ölkələrə ixrac olunan məhsul və xidmətlər arasında getdikcə hazır

məhsullar üstünlük qazanır.

Yerli istehsalın stimullaşdırılması və idxaləvəzləyici məhsul istehsalının artırılması sayəsində bu dövrdə də idxalın həcmində azalma müşahidə edilmiş, onun həcmi 11 milyon 40 min ABŞ dolları səviyyəsində olmuşdur. Ümumilikdə, cari ilin ilk 4 ayında Naxçıvan Muxtar Respublikasında həyata keçirilmiş xarici ticarət dövrüyyəsində əldə olunmuş 83 milyon 740 min ABŞ dolları həcmində müsbət saldo muxtar respublikada iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və xarici iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi işində qazanılmış uğurlardan xəbər verir.

Nağdsız ödənişlərin həcmi artıb

Son dövrlərdə muxtar respublikada nağdsız ödənişlərin həcmində artırılması məqsədilə yeni POS-terminallar quraşdırılıb, bu ödəniş sisteminin əhəmiyyəti ilə bağlı əhali arasında maarifləndirici tədbirlər həyata keçirilir. Görülən işlərin nəticəsidir ki, muxtar respublikamızın rayonlarında da nağdsız əməliyyatların aparılmasına maraq artıb.

Kəngərli Rayon Vergilər Şöbəsi tərəfindən aldığımız məlumata görə, 2015-ci ilin yanvar-aprel ayları ərzində əhali tərəfindən POS-terminallar vasitəsilə 207 min 305 manat həcmində ödəniş həyata keçirilib ki, ötən ilin müvafiq dövründə bu rəqəm cəmi 6703 manat təşkil edib. Rayon mərkəzində, qəsəbə və kəndlərdə quraşdırılmış 60 POS-terminalın 18-i "Naxçıvanbank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə, 1-i Azərbaycan Beynəlxalq Bankına, 41-i isə "Kapital Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə məxsusdur.

Xatırladaq ki, cari ilin yanvar-aprel aylarında muxtar respublikada 98 POS-terminal quraşdırılıb və bu göstərici 1 may 2015-ci il tarixə 965-ə çatdırılıb. Nağdsız ödəniş sistemi maliyyə vasitələrinin dövrüyyəsinin sürətlənməsi, maliyyə əməliyyatlarında şəffaflığın qorunması, vergidən yayınma hallarının qarşısının alınması, ödəniş məbləğinin dəqiq aparılması, vaxt itkisinin aradan qaldırılması və digər bu kimi iqtisadi və sosial üstünlüklərə malikdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən aldığımız operativ məlumata görə, iyun ayının 1-dək regionda şum qaldırılmış 22 min 439 hektar sahənin 22 min 15 hektarında

Torpaq mülkiyyətçiləri daxili bazara töhfələrini vermək üçün səylə çalışırlar

əkin aparılıb. Bunun 3 min 180 hektarında taxıl əkilib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2012-ci il 14 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "2012-2015-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında meyvəçiliyin və tərəvəzçiliyin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı"ndan irəli gələn vəzifələr diqqət mərkəzində saxlanılaraq 5 min 496 hektar sahədə tərəvəz əkinə başa çatdırılıb.

Hər il olduğu kimi, cari ildə də kartof əkininə ciddi önəm verilir. Belə ki, bəhs olunan dövrdə 2861 hektar sahədə kartof əkinə aparılıb. Torpaq mülkiyyətçiləri 1761 hektar sahəni dənli-paxlalılar üçün ayırıblar. Bostan məhsulları istehsalı ilə məşğul olan torpaq mülkiyyətçiləri isə 2 min 375 hektar sahədə bostan məhsulları əkiləblər. Bundan başqa, 1076 hektar sahədə qarğıdalı, 232 hektar sahədə günəbaxan, 167 hektar sahədə şənbəllə, 4 min 611 hektar sahədə çoxillik ot, 256 hektar sahədə isə birillik ot əkilib. Əkin davam edir.

Uşaq bağçasının binası təhvilə hazırlanır

Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrinin fəaliyyətini yaxşılaşdırmaq məqsədilə muxtar respublikada həyata keçirilən tədbirlərin həcmi getdikcə artır. Hər il regionun ayrı-ayrı bölgələrində uşaq bağçaları üçün yeni binalar inşa edilir.

Şahbuz şəhərində təhvilə hazırlanan uşaq bağçası belə tədbirlərin davamıdır. 220 uşaq üçün nəzərdə tutulmuş bağçasının binası 4 mərtəbədən ibarətdir. "Dizayn" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin inşaatçıları binanın tikintisinə öten il başlayıblar. Müasir arxitektura üslubunda inşa olunan binanın bütün mərtəbələrində yemək və oyun otaqları, qarderob, mətbəx yerləşəcək. Birinci mərtəbədə həm də valideyn və zarzi, ikinci mərtəbədə müdir və həkim otaqları, dördüncü mərtəbədə isə metodkabinə olacaq.

Hazırda binada son tamamlama işləri görülür, həyətəni ərazi qaydaya salınır.

Xəbərlər şöəsi

Qədim Naxçıvanın yurd yerləri arasında Şərur elinin şöhrəti çox uzaqlara yayılıb. Tarixin minillik qatlarından süzülüb gələn Vətən sevgisinin təəssübü bu torpaqlara bağlanmış şərurluların xoşbəxt günlərinin sorağı ilə bu yurda ayaq basan hər müsafir bir anda özünü müasir intibahın qucağında hiss edir. Bir-birinə qol-qanad vermiş kimi sıx Şərur kəndlərinin növrəğini bəzəyən yeni həyat quruculuğu bu yerlərin sakinlərinin arzularının aynası kimi doğma Arazın köksündən bərq vurur.

Belə bir gözəl yaz günündə əhalisinin sayına görə Şərur rayonunun böyük yaşayış məntəqələrindən biri olan Dəmirçi kəndinə üz tutduq. “Şəhərləşən kəndlərimiz” rubrikasında Dəmirçinin ümumi mənzərəsini, onun sosial həyatını, bu kəndin gələcəyini qəsəbə və şəhəri olmaq yönündə inkişafını oxuculara çatdırmaq üçün ilin də əlverişli zamanı idi. Hər zaman işgüzarlığı ilə seçilən Dəmirçidə həmin gün də həyat qaynayırdı.

Naxçıvan-Sədərək magistral yolunun 65-ci kilometrində, rayon mərkəzi Şərur şəhərindən 14 kilometr məsafədə yerləşən Dəmirçi ilə tanışlıq onun adından başlanır. Adının türkdilli tayfalarla bağlandığı ehtimal olunan bu kəndin bilinən tarixi qədimdir. Kənddə XVI əsrə aid olduğu güman edilən pir, arxeoloji qazıntılar nəticəsində tapılmış maddi-mədəniyyət nümunələri kəndin tarixi haqqında tutarlı dəlillər verir. Kənd geniş bir sahəyə malikdir. Dəmirçi kəndinin ərazisi 1264 hektardır. 6 min 200 nəfərə yaxın əhalisi olan Dəmirçidə 900-dən çox ev vardır. Kənd əhalisinin məşğuliyyəti, əsasən, buradakı bərkətli torpaqların əkilib-becərilməsi ilədir. Dəmirçililər geniş sahələrdə taxıl əkini, üzümçülük və meyvəçiliklə məşğuldurlar. İndi bu kənddə 70 hektardan artıq taxıl sahəsi, 40 hektar sahədə meyvə bağı vardır. Dəmirçidəki fermerlərə məxsus 1800

ləşdirməkdə olduqca faydalıdır.

Bütün bunlarla yanaşı, Dəmirçiyə şəhər görkəmi qazandıran, onun əhalisinin sosial-mədəni şəraitini yüksəldən istehsal və sosial infrastruktur obyektləri də vardır. Kənddə iki çörəkbişirmə, iki kərpic istehsalı sahələri fəaliyyət göstərir. Bundan əlavə, Dəmirçidə həyata keçirilmiş

Təhsil və səhiyyə xidmətləri hər bir yaşayış məntəqəsinin sosial inkişafını müəyyən edən əsas göstəricilərdəndir. Dəmirçidəki tam orta məktəbdə təhsil alan 500-dən artıq şagirdin təlim-tərbiyəsi ilə 80-ə yaxın müəllim-pedaqoq məşğul olur. Ötən tədris ilinin yekunlarına nəzər saldıqda Dəmirçidən məzun olan

nəhəng quruculuq tədbirləri kəndlərimizin simasını sürətlə dəyişdiyi kimi, təhsildə də göstərilən nəticələr şəhər məktəblərindən geri qalmamalıdır. Dövrün tələbi belədir.

2013-cü ilin sentyabrında istifadəyə verilmiş kənd və xidmət mərkəzləri, orta məktəb, həkim ambulatoriyası və digər obyektlər Dəmirçinin simasına şəhər ovqatı bəxş edən müasir binalardır. Kənddə xilə yolların asfaltlanması sakinlərin və kəndə gələn qonaqların rahatlığı üçündür. Aralıq kəndindən çəkilmiş içməli su xətti isə kənddəki subartezian quyuları ilə birlikdə əhalinin yüz faiz təmiz su ilə təmin olunmasına imkan verir. Dəmirçidə əhalinin sağlamlığının keşiyində duran iki həkim və ona yaxın orta tibb işçisi onlara həvalə olunmuş vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəlirlər. Bu kənd həm də uzunömürlüləri ilə tanınır. Öyrəndik ki, Dəmirçidə yaş 80-dən yuxarı olan 5 nəfər yaşayır.

Muxtar respublikamızda bir-birindən maraqlı tarixçəyə və inkişaf xüsusiyyətlərinə malik olan yaşayış məntəqələri çoxdur. Əhalisi sürətlə artan, qəsəbə və şəhər olmaq yolunda inamla irəliləyən bir sıra iri kənd yaşayış məntəqələrimiz vardır ki, onlardan da biri olan Dəmirçi kəndi ilə tanışlığımızın təəssüratlarını oxucularımızla bölüşdük.

Dəmirçi özünün ziyalıları, Vətənin müdafiəsində canından keçmiş şəhidləri, sadə, zəhmətkeş insanları ilə tanınmış bir kənddir. Onu ona yaraşan müasirliyə qovuşdurub, xoşbəxt həyat bəxş edən intibah isə Dəmirçini daha parlaq gələcəyə səsləyir.

ƏLİ CABBAROV

Şəhərləşən kəndlərimiz

Dəmirçi

başdan artıq iribuynuzlu, 7700 başdan artıq xırdabuynuzlu heyvan vardır. Aran kəndi olmasına baxmayaraq, Dəmirçidə 100-ə yaxın arı ailəsi də saxlanılır. Burada camışçılıq da çox fayda verir. Camış südümdən hazırlanan ağartı məhsulları hər il muxtar respublikanın paytaxtında və Bakı şəhərindəki yarmarkalarda alıcılara təqdim olunur. Adamların mülkiyyətində olan çox sayda kənd təsərrüfatı texnikası kənd əhalisinin əl əməyini yüngül-

quruculuq tədbirləri çərçivəsində yaradılmış xidmət mərkəzi əhalinin sosial ehtiyaclarının ödənilməsində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Kənd əhalisinin 250-dən artıq minik avtomobili olsa da, gündə iki dəfə Naxçıvan şəhərinə və beş dəfə Şərur şəhərinə avtobus marşrutu işləyir. Naxçıvan-Sədərək avtomobil yoluna doğru genişlənən kənddə yeni vilatli yaşayış evləri kənd əhalisinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsindən xəbər verir.

50 nəfər gəncdən yalnız 11 nəfərinin ali məktəblərə qəbul olduğunu və onlardan 500 bal həddini ötən olmadığını da qeyd etmək lazımdır. Halbuki Dəmirçi özünün tanınmış ziyalıları ilə seçilən kəndlərimizdəndir. Moskvada yaşayıb fəaliyyət göstərmiş tibb elmləri doktoru Lətif Əsgərov kimi daha neçə elmlər doktorları və fəlsəfə doktorları bu kəndin yetirmələri olmuşlar. Dövlətimizin kənd yaşayış məntəqələrinin abadlaşdırılması üçün gördüyü

“Cahan Holding” Şirkətlər İttifaqı ərzaq məhsulları, tikinti materialları istehsal edən zavod və fabriklərlə yanaşı, xidmət sahələrinin yaradılmasına da nail olub. 2011-ci ilin oktyabr ayında istifadəyə verilən “Cahan” Alış-Veriş Mərkəzində (AVM) alıcılara nümunəvi xidmət göstərilir. Ümumi sahəsi 10 min kvadratmetr olan alış-veriş mərkəzində Almaniya, Yaponiya, Cənubi Koreya və Türkiyə istehsalı olan texniki avadanlıqlar quraşdırılıb.

“Cahan” Alış-Veriş Mərkəzində 21 bölmədə müxtəlif çeşiddə, yəni bir binanın inşa olunmasından ev əşyaları ilə təminatınadək mal və materialların topdan və pərakəndə satışı həyata keçirilir, mallar isə orta qiymətdən 10-20 faiz ucuz satılır. Burada muxtar respublikada istehsal olunan məhsullarla yanaşı, Amerika Birləşmiş Ştatları, Almaniya, Türkiyə, İtaliya, Yaponiya və Cənubi Koreya istehsalı olan məhsullar da satılır. Alış-veriş mərkəzində bütün növ tikinti materiallarının vahid bir mərkəzdən satışı təşkil olunub. Mərkəzdə müştəri xidməti və satışdan sonrakı xidmət sistemi müasir standartlara uyğun qurulub. Belə ki, burada çalışan əsas xidmət heyəti Türkiyə Respublikası və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində kurs keçib.

“Cahan” Alış-Veriş Mərkəzində idarəetmə, satışın təşkili, mal təminatı, mühasibat sistemi və sahədə dünyada şəbəkə şəklində fəaliyyət göstərən böyük firmaların iş təcrübəsi öyrənilməklə həyata keçirilir. Müəssisənin Bakı şəhərində, Türkiyə Respublikasında, Çin Xalq Respublikasında, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərir və “Cahan” AVM-in satılma bölməsinin sifarişləri əsasında mal tədarük olunur.

Münasib qiymətin, yüksək keyfiyyətin ünvanı – “Cahan” Alış-Veriş Mərkəzi

Alış-veriş mərkəzi fəaliyyətə başladığı 2011-ci ilin oktyabr ayından ötən dövr ərzində üç dəfə uduş kampaniyası keçirilib. Birinci və ikinci dəfə keçirilən uduş kampaniyasının hər birinə 1, üçüncü dəfə keçirilən uduş kampaniyasına isə 2 avtomobil çıxarılıb. Bu kampaniyalar zamanı 2 ədəd “OPEL”, 2 ədəd “NAZ-Lifan” markalı avtomobil və 100-dən çox bahalı hədiyyələr udulub.

Müəssisə dünyada tanınmış şirkət və firmalarla əlaqələr quraraq mənşə sertifikatı olan daha keyfiyyətli mal və materialların muxtar respublikamıza idxal olunması üçün mövcud imkanlardan maksimum səmərəli istifadə etməyə səy göstərir. Hazırda alış-veriş mərkəzi dünyanın 42 şirkət və firmasının Naxçıvan Muxtar Respublikasında daimi satış nümayəndəsi və ya satış təmsilçisidir. Alış-veriş mərkəzində marketing işi günün tələbləri səviyyəsində qurulub. Daxili bazarın tələbatı öyrənilməklə hər hansı bir malın sifariş vaxtında verilir və alınan malların keyfiyyət göstəriciləri nəzərə alınmaqla dünya bazarında tanınmış şirkətlərdən idxal olunur. Yəni xarici ölkə və yerli istehsal mallarının satışı alıcıların arzularına və istəklərinə uyğun seçim etməyə imkan verir. Yüksək keyfiyyəti ilə seçilən bu məhsullar beynəlxalq standartlara tam uyğundur. Təkcə bir faktı qeyd edək ki, elektron avadanlıqlar Cənubi Koreyanın “Samsung”, “Soni”, mebellər Türkiyənin “Mondi”, “Melinos”, “İstiqbal”, xalçalar “Gümüş suyu”, ev əşyaları “Emsan”, “Arzum”, inşaat materiallarından metlax və kafellər “Çanaqqala Seramik”, “Uşaq seramik” firmalarından alınıb gətirilir. Alış-veriş mərkəzi fəaliyyətə başlayan zaman muxtar respublikamızda 2-3 növdə metlax və kafel satışa çıxarıldırsa, hazırda

burada 70-ə yaxın çeşiddə metlax və kafel alıcılara təqdim olunur. Satışa çıxarılan metlax və kafellərin hər kvadratmetrinin qiyməti 5 manatdan 12 manata qədər dəyişir. Yəni ticarət mərkəzində hər bir vətəndaş üçün ailə büdcəsinə uyğun mal və material seçmək imkanı mövcuddur.

Alış-veriş mərkəzində POS-terminallar quraşdırılıb, alınan mal və materialların pulunun ödənilməsi plastik kartlar, nağd ödəmələr isə nəzarət-kassa aparatları vasitəsilə həyata keçirilir. Ötən dövr ərzində münasib qiymət, yüksək keyfiyyət prinsipi ilə işləyən “Cahan” AVM kifayət qədər alıcı cəlb etməklə muxtar respublikamızda ən böyük vergi ödəyicilərindən birinə çevrilib. Həmçinin “Cahan” Alış-Veriş Mərkəzinin bütün bölmələrində 100 AZN-dən yuxarı alış-veriş edən hər bir müştəriyə “Cahan” AVM-in bonus xüsusi plastik kartı verilir. Sonrakı mərhələdə məbləğindən asılı olmayaraq, alınan malın qiymətinin 2,5 faizi bonus olaraq həmin kartın hesabına köçürülür. Bu hesaba köçürülmüş məbləğdən istifadə edilən vaxt pulsuz olaraq mal almaq mümkündür.

Dünya təcrübəsindən istifadə etməklə nümunəvi xidmət göstərilən “Cahan” AVM-in maddi-tex-

niki bazası ildən-ildə daha da möhkəmləndirilir. Ötən il yeni Öyləncə və İstirahət Mərkəzi istifadəyə verilib. Mərkəz 38 min kvadratmetr sahədə yaradılıb. Mərkəzdə istirahət edənlərə nümunəvi xidmət göstərilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb, burada ikimərtəbəli bina inşa edilib. Binanın birinci mərtəbəsində geyim mağazası, 2 kafe və sahəsi 1230 kvadratmetr olan örtülü oyun salonu vardır.

Binanın ikinci mərtəbəsindəki mebel dəstlərinin satış bölməsində xarici ölkə və yerli istehsal məhsullarının satışı həyata keçirilir. Çeşid bolluğu alıcıların arzularına və istəklərinə uyğun səmərəli seçim etməyə imkan verir.

Öyləncə və İstirahət Mərkəzinin həyatında 33 metr hündürlüyündə, 24 kabinəli, 144 yerlik karusel, 8 yerlik 120 dərəcəli yelləncək, 32 yerlik uşaq maşını, qatar və uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuş 4 idman qurğusu vardır. Mərkəzin həyatında böyüklərin istirahəti üçün 1 kafe fəaliyyət göstərir. “Cahan” AVM-in ərazisində “Arena” paintball klubu yaradılıb, oyunda istifadə edilən xüsusi geyimlər və silahların saxlanması üçün ayrı-ayrı otaqlar istifadəyə verilib, oyunun keçirilməsi üçün geniş bir ərazidə oyunun şərtlərinə uyğun

qurğular quraşdırılıb. Kollektiv muxtar respublika sakinlərinin və şəhərimizə gələn qonaqların istirahəti üçün yaradılan şəraitdən səmərəli istifadə etməyə çalışır, vaxtaşırı olaraq tanınmış müğənnilər dəvət etməklə konsert proqramları təşkil edir. Bu günlərdə “Cahan Holding” Şirkətlər İttifaqının təşkilatçılığı ilə ölkəmizdə ilk dəfə olaraq Naxçıvana gələn Avrasiya sirkinin çıxışları tamaşaçılar tərəfindən rəğbətlə qarşılanıb.

Ötən il “Cahan” AVM-də yenidənqurma işləri aparılıb, ərzaq məhsullarının və gündəlik tələbat mallarının satışı həyata keçirilən yeni xidmət sahəsi, çörək və Şərq şirniyyatları istehsalı sahəsi yaradılıb. Burada muxtar respublikada istehsal olunan məhsullarla yanaşı, xarici ölkələrdə istehsal edilən və mənşə sertifikatı olan məhsullar da satışa çıxarılır. Hazırda ticarət mərkəzində fəaliyyət göstərən çörək və Şərq şirniyyatları sektorinin məhsullarına böyük alıcı tələbatı vardır. Eyni zamanda cari ildə fəaliyyətə başlanan yeni bağça bölümündə taxtadan hazırlanmış 1 və 2 otaqlı binalar, villa və istirahət yerləri üçün avadanlıqlar, həyətə sahələri bəzəyən müxtəlif güllər və dekorativ bəzəklər satışa çıxarılır.

Mərkəzin inşaat materiallarının satışı binasında bütün növ tikinti materiallarının topdan və pərakəndə satışı təşkil olunub, anbar istifadəyə verilib. Burada 35 min addan çox məhsulun satışa çıxarılması mənzil təmiri, ev tikintisi və inşaat işləri zamanı alıcılara geniş seçim imkanı yaradır.

Müasir görkəmi və memarlıq üslubu ilə seçilən alış-veriş mərkəzi əhalinin məşğulluğunun təmin olunmasına da öz töhfəsini verir. Hazırda “Cahan” AVM-də 310 nəfər çalışır ki, onlar da yüksək əməkhaqqı və gediş-gəliş üçün servis xidməti ilə təmin olunurlar.

ƏLİ KƏRƏM HƏSƏNOV

(Əvvəlki qəzetin 2 iyun 2015-ci il tarixli sayında)

Tatar (azərbaycanlı) süvari alayı Kosova kəndində yerləşəndə Cəmşid xan Naxçıvanskiyin 3-cü dərəcəli (bant və qılınclarla birlikdə) "Müqəddəs Stanislav" ordeni ilə təltif olunması elan edilir. Bu mükafat ona 12 may 1916-cı ildə təqdim olunur. Birinci Dünya müharibəsində Qafqazın yerli əhəlisindən yaradılmış diviziyanın ("Dikaya Diviziya") tatar (azərbaycanlı) süvari alayının birinci yüzliyünün birinci manqa komandiri təyin edilən Cəmşid xanın 20 yaşı var idi. Əmr 18 fevral 1916-cı ildə verilmişdir. 31 may 1916-cı ildə alayın apardığı döyüşlərdə gənc zabitin aslan kimi döyüşdüyünü görən Qafqaz yerli süvari diviziyasının tatar süvari alayının komandiri Polovtsev yenidən 5 iyul 1916-cı ildə cəbhənin Georgi Dumasına məktub göndərir. O, bu məktubda bildirir ki, kornet Cəmşid xan "Georgi Silahı"nı almağa layiqdir. Bu, Cəmşid xanın komandirinin Georgi Dumasına 3-cü məktubu idi. 26 yanvar 1917-ci ildə onu "Müqəddəs Georgi Silahı" ilə təltif etdilər. Qeyd edək ki, mayın 31-də olan qızğın döyüşlərdə Cəmşid xan ikinci dəfə yaralanmışdır.

1916-cı il may ayının ikinci yarısında cənub-qərb cəbhəsi Avstriya qoşunlarına ağır zərbələr endirdi. Həmin ilin 22-31 may tarixlərində Lutsk şəhəri istiqamətində general Brusilovun rəhbərliyi ilə rus qoşunları düşmən qoşunlarını ağır məğlubiyətə uğrattı. Bu, hərbdə "Brusilov cəbhəsinin yarılməsi" adlanır. Qeyd etmək yerinə düşər ki, Avstriya və Macarıstan qoşunlarının darmadağın edilməsində Qafqazın yerli süvari diviziyasının da böyük xidmətləri olmuşdur. Bu xidmətinə görə gənc kornet Cəmşid xan "Georgi Silahı" mükafatına layiq görülmüşdür.

Əlahəzrət imperatorun bu haqda əmri 26 yanvar 1917-ci ildə Çarskoye Seloda imzalanıb. Bu qızğın döyüşdə yaralanan Cəmşid xana sağaldandan sonra müvəqqəti məzuniyyət verirlər ki, doğma vətəni Naxçıvana getsin. Araşdırmalar göstərir ki, bu, onun Naxçıvana, doğma ata-anasının yanına axırıncı səfəri olur.

Cəmşid xan 1916-cı ildə Naxçıvana gələrkən İrəvan seminarıyında oxuyan qardaşı Teymur xan vəfat edir. Onu öldürüblər, yaxud özü intihar edib? Yəqin ki, tapılan sənədlər bunu da dəqiqləşdirməyə imkan verəcək.

Avstriya qoşunlarının mühasirəsinə düşən inqış süvari polkunu xilas edən tatar süvari alayı xeyli itki verir. Bu döyüşdə onun döyüş bacarığı yenə də yüksək qiymətləndirilir. 15 aprel 1917-ci ildə kornet Cəmşid xan 3-cü dərəcəli (qılınclarla və bantla) "Müqəddəs Anna" ordeni ilə təltif edilmişdir.

30 oktyabr 1917-ci ildə isə Cəmşid xanın rütbəsini artırır. O, süvari qoşunların ştabströmrü rütbəsini alır.

1917-ci il fevral-burjua inqilabı zamanı Cəmşid xanın komandirlik etdiyi manqa Avstriya cəbhəsində idi. Rusiya imperiyasında yaranan qeyri-sabitlik müharibə səngərlərində döyüşən alayı da çətin vəziyyətdə qoyur. Alayın daxil olduğu diviziya general Kornilovun əmri ilə Petroqrada göndərilir. Amma qoşunlar aparılan təbliğat nəticəsində Petroqrada getmək istəmirlər. Qətiyyətlə diviziyanın Qafqaza qayıtmasını tələb edirlər. Bu səbəbdən də əmr olunur ki, diviziya Qafqaza qayıtsın. Cəmşid xan Naxçıvanski öz tatar (azərbaycanlı) alayı ilə Gəncəyə (o vaxtlar Yelizavetpol adlanırdı) qayıdır. Tatar alayı Azərbaycan qoşunlarının korpusuna daxil edilir, alay əvvəlcə Yelinenordfa (Sovet hakimiyyəti illərində Xanlar, indiki Göygöl şəhəri) yerləşirdi. Bir müddətdən sonra tatar polkunu Qarayazıda yerləşdirirlər.

1918-ci ilin yazında alay Kürdəmirdə gedən döyüşlərdə iştirak edir. Cəmşid xanın alayı türk əsgərləri ilə birlikdə Bakını erməni işğalından azad edir. Cəmşid xan öz tərcümeyi-halında yazır ki, Bakı Kommunasının əsgərləri gedəndən sonra şəhərə ingilislər və Çentrokaspinin qoşunları daxil oldular. Mənim alayım ingilislərlə döyüşürdü, hətta o vaxt 2 şotland rotasını əsir tutdum.

Türk qoşunları Bakıdan gedəndən sonra ingilislər at oynadırdılar. Bu zaman Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin başçıları respublikada ordunu möhkəmləndirmək işini ümdə məsələlərdən biri hesab edirdilər.

Cəmşid xan Naxçıvanski milli Azərbaycan ordusunun yaradılmasında və möhkəmləndirilməsində yaxından iştirak edib. O, birinci tatar süvari alayının komandir köməkçisi və

zifəsində işləyir. Onun xidmət etdiyi alay 1919-cu ildə ingilislərin təhriki ilə Bakıdan çıxarılır və Qusarda yerləşdirilir. İngilislər Bakını tərk edən kimi ağ ordunun Dağıstan tərəfdən Azərbaycana hücum edəcəyi təhlükəsi yaranır. Belə bir şəraitdə Cəmşid xanı Dağıstan ilə sərhəddə mühafizə rəisi təyin edirlər. Onun qərargahı Yalamada yerləşmişdir.

24 mart 1920-ci ildə onu ikinci Qarabağ süvari polkunun komandiri təyin edirlər. Xankəndidə yerləşən alaya hərbi xidmətə gedən Cəmşid xan Ağdamda ləngiməli

Cəmşid Naxçıvanski – 120

Sərkərdə

olur. Çünki erməni daşnakları Əsgəran qalasını tutmuş və Xankəndinə gedən yolu bağlamışdılar.

Məlumat üçün deyək ki, Əsgəran qalasının daşnak quldurlarından xilas edilməsində Cəmşid xan və əsgərləri qəhrəmanlıq göstərmişlər.

28 aprel 1920-ci ildə Bakı proletarları XI qızıl ordunun köməyi ilə müsavət hökumətini devirib hakimiyyəti öz əllərinə keçirirlər. Cəmşid xan Naxçıvanski Nəriman Nərimanovun təklifi ilə Sovet hakimiyyətini qəbul edir. Onun komandanlıq etdiyi süvari polku sovet ordusu tərəfinə keçdikdən sonra fəhləkəndli alayı adlandırılır.

Cəmşid Naxçıvanskiyin yüksək hərbi biliyə və istedadına malik olması XI qızıl ordunun komandanı Levandovskinin, Hərbi İnqilab Şurasının üzvü S.Orconikidzenin və Azərbaycan Hərbi-Dəniz Xalq komissarı Əliheydər Qarayevin diqqətini cəlb edir.

Qeyd edək ki, 1971-ci ildən sonra yazılan qəzet və jurnal məqalələrində, kitablarda Cəmşid xan Naxçıvanskiyin fəaliyyətinin yalnız sovet dövrü nisbətən geniş işıqlandırılıb. Ancaq onun həbs edilməsinin üstündən sükutla keçilib. Hətta onu kadet korpusunda oxuduğu illərdən inqilabi işlə məşğul olduğunu yazan və mətin bolşevik səviyyəsinə qaldıran müəlliflər də olublar. Ancaq bunlar ağ yalandır! O, heç vaxt inqilabçı olmayıb. Sadəcə, N.Nərimanovun təklifini qəbul edib, xarici ölkələrə mühacirət etməyib. Azərbaycanı və onun ayrılmaz tərkib hissəsi Naxçıvanı çox sevdikindən hərbi fəaliyyətini Azərbaycanda davam etdirib. Mətləbdən uzaqlaşmayaq. Birinci Dünya müharibəsində 3 dəfə yaralanan Cəmşid xanı ilk dəfə 31 may 1920-ci ildə Hərbi və Dəniz komissarı Çingiz İldırımın əmri ilə həbs etmişlər. İyun ayının 1-də ona həbs orderi yazmış və Nargin adasına göndərmişlər. Həbs ediləndə onun 25 yaşı var idi. Onu 25-31 may Gəncə qiyamına görə "təqsirkar" bilib həbs etmişlər. Amma Gəncə üsyanı baş verəndə Cəmşid xan öz alayı ilə Suraxanıda idi. Çingiz İldırımın əmri ilə Bakıya çağırılan Cəmşid xan iyun ayının 1-də onun əmri ilə həbs edilmişdir. Məlumat üçün deyək ki, Çingiz İldırım laçınlı Sultan bəyin əmisii oğlu idi. Və o, Naxçıvanskiyə çox yaxşı tanıyırdı. Atasının əmisii Xosrov bəy də Bəhram xan Naxçıvanski ilə birlikdə İrana mühacirət etmiş, sonralar Türkiyəyə köçmüşdür.

Cəmşid xan Naxçıvanski həbs ediləndən 68 gün sonra, yəni avqustun 8-də ona dindirilmə protokolu tərtib ediblər. Cəmşid xan ad gününü Nargin adasında öz yaddaşında qeyd edir: ömrünün 26-cı baharına qədəm qoyur.

Avqust ayının 13-də XI qızıl ordunun hərbi şurasının xüsusi şöbəsinin hərbi müstəntiqi Cəmşid xan Naxçıvanskiyin günahsız olduğunu təsdiqləyir və onu həbsdən azad edirlər.

Bu zaman tale onun üzünə gülmür. Əgər Çingiz İldırım iyunun 4-də cəbhəyə getməsəydi, yəqin ki, onu güllələdəcəkdilər.

Çingiz İldırımın yerinə Hərbi Dəniz Xalq komissarı Əliheydər Qarayev təyin edilmişdir. Naxçıvanskiyə ailəsinin yetişdirdiyi hərbcilərə rəğbət bəsləyən Əliheydər Qarayev onu güllələnməyə qoymamışdı. Çünki Cəmşid xan Naxçıvanski kimi hərbcilər çox az yetişir. O isə təzə qurulmuş Sovet hökumətinə olduqca lazım idi. Cəmşid xan Naxçıvanskiyin həbsdən azad edilməsi haqda order avqust ayının 26-da yazılıb. Bizim qəhrəmanımız 84 gün Nargin adasının qaranlıq zindanlarında yaşayıb. Həbsdən azad edilən Cəmşid xan Azərbaycan sovet hərbi məktəbinə təsərrüfat rəisi təyin edilib. Qeyd edək ki, Cəmşid xana gizlicə nəzarət edirdilər. O, bunu bilsə də, bürüz vermirdi. Öz hərbi işinin vurgunu idi. Həyatın ona bəxş etdiyi əzab-əziyyətləri

unutmaq üçün bütün həyatını qəlbən bağlandığı hərbi sənətinə həsr etmişdi. Cəmşid xan sovet ordusunda da içdiyi anda sadıq idi. Ancaq həmin illərin fotoşəkillərinə baxanda Cəmşid xanın üzündə sevincdən bir əlamət olmadığını görürük. Tanıdığı insanların çoxundan namərdlik görün Cəmşid xanın üzündəki ifadələri, şübhəli baxışları duymaq çətin deyil. Yüksək hərbi biliyə malik olan Cəmşid Naxçıvanskiyin hərbi sənətinə sədaqəti, mərdliyi və intizamlı olmağı komissar Əliheydər Qarayevin diqqətini cəlb edir. O,

Cəmşid xanı həmin hərbi məktəbin rəisinin birinci köməkçisi təyin edir. Cəmşid xan Naxçıvanski gənc olsa da, vaxtilə özünün qazandığı zəngin təcrübəsini yeniyetmə müdavimlərə həvəslə öyrədir. Buna görə ona təşəkkür elan edilir. 1921-ci il sentyabrın 10-da Cəmşid xan Azərbaycan atıcı briqadasının komandiri təyin olunur. Azərbaycan atıcı briqadasının bazası əsasında diviziya yaradıldığına görə Cəmşid xan Naxçıvanskiyə təşəkkür elan edilmiş və mükafat olaraq ona gümüş dəstəklə qılınca verilmişdir. Qəhrəman sərkərdə Cəmşid xan Naxçıvanski təzə yaradılmış dağatıcı diviziyasına komandir təyin edilmişdir. 1923-cü ildə Cəmşid xan Naxçıvanski təhsilini artırmaq üçün Moskvadakı hərbi akademiyanın ali komanda kursuna göndərilir. Akademiyayı bitirdikdən sonra o, Bakıya qayıdır və diviziyaya yenidən komandirlik edir.

Cəmşid xan diviziyada ciddi nizam-intizam yaradır. Artıq o, hərbi taktikani və hərbi elmni dərinləndirən bilən sərkərdə kimi püxtələşmişdir. Məqamındaca qeyd edək ki, Cəmşid xan Naxçıvanskiyin bacarıqlı hərbi rəis kimi yetişməsində məşhur sərkərdələrdən Əliəğa Şıxlinskiyin və Səmədəğa Mehmandarovun böyük xidmətləri olmuşdur. Bu unudulmaz sərkərdələrin köməyi ilə Azərbaycan diviziyası Zaqafqaziya ordusunun taktiki təlim-məşqlərində birinci yeri tutmuşdur.

Cəmşid xan Naxçıvanski 1921-ci ildən 1 iyun 1931-ci ilədək Azərbaycan dağatıcı diviziyasına komandirlik etmişdir. Bu 10 il ərzində o, Azərbaycan Ordusu üçün əvəzsiz işlər görmüşdür. 1927-ci ildə ikinci dəfə Moskvada hərbi akademiya, 1928-ci ildə isə Sevastopol şəhərinə hava hücumundan müdafiə kurslarına göndərilmişdir. Nümunə üçün 1927-1928-ci illərdə hərbi akademiyanın ali komanda heyətindən ona verilmiş xasiyyət-naməni göstərə bilirik: "Taktiki təlim hazırlığı qənaətləndiricidir, öz hazırlığını dərinləşdirir, hərbi işə sonsuz məhəbbət göstərir, işdə fəaldır, metodika sahəsində hazırlığı kafidir, komanda xadimliyində təmayülü böyükdür, diviziyaya rəhbərlik etməyə tam layiqdir".

Cəsur sərkərdə Azərbaycan dağatıcı diviziyasını keçmiş SSRİ-nin hər yerində tanınmış, bacarıqlı hərbi və siyasi kadrlar yetişdirmişdir. Məşhur sərkərdə M.F.Frunze 1923 və 1925-ci illərdə Bakıya gələrkən diviziyanın işi ilə tanış olmuş və Cəmşid xanın fəaliyyətinə yüksək qiymət vermişdir. Cəmşid Naxçıvanski yorulmaq bilmədən çalışırdı. Hətta o, 1928-ci il oktyabrın 17-də diviziyada hava hücumundan kimyəvi üsullarla müdafiə olunmaq qaydalarını əsgərlərə öyrətmək üçün təlim təşkil etmişdir. İxtisaslı hərbi mütəxəssislərdən ibarət komissiya onun işinə yüksək qiymət vermişdir. Bu zaman ona pul mükafatı və üstü yazılı qiymətli hədiyyə də bağışlanmışdır.

29 oktyabr 1930-cu ildə Cəmşid xan Azərbaycan SSR-in "Qırmızı Əmək Bayrağı" ordeni ilə təltif edilmişdir. Azərbaycan SSR və Zaqafqaziya Mərkəzi İcraiyyə komitələrinin üzvü idi. Xan əsilli olduğundan Kommunist Partiyası sıralarına qəbul edilməyən Cəmşid xan Mir Cəfər Bağırov və onun dostu Lavrenti Beriya tərəfindən ciddi təqib edilirdi.

1931-ci ilin 22 fevralında onu teleqramla Tiflisə çağırırdılar ki, gəlib qırmızı bayraqlı Qafqaz ordusunun qərargahında məruzə etməlisən. Ancaq Tiflisdə əvvəlcə onu Zaqafqaziya Siyasi İdarəsinə dəvət edildilər. Və orada dərhal Cəmşid xanı həbs etdilər. Qəribədir ki, onu həbs edəndən 18 gün sonra, yəni martın 11-də həbs orderi yazılıb. O, L.Beriyanın əmrinə əsasən həbs edilmişdir.

Həmin ilin 24 sentyabrına kimi Tiflisdə həbsdə qalan Cəmşid xan ayın 25-də Bakıya göndərilib. Orada isə Mir Cəfər Bağırovun sifarişinə əsasən 30 sentyabr 1931-ci ildə Azərbaycan Siyasi İdarəsi onu güllələməyi qərara alır. Ancaq S.Orconikidzenin işə qarışması onu güllələnməkdən xilas edir. Serqonun xahişi ilə SSRİ-nin Siyasi İdarəsinin başçısı V.R.Menjinski Cəmşid xanla bağlı məsələni İ.V.Stalinə bildirir. 5 noyabr 1931-ci ildə Mərkəzi Komitənin Siyasi Bürosunun iclasında Stalinin qərarı belə olur: Naxçıvanskiyi bu şərtlə azad edin ki, o, bir daha Zaqafqaziya işləməsin.

Bundan sonra Cəmşid xan Naxçıvanski Moskvaya M.V.Frunze adına Hərbi Akademiyaya dinləyici kimi göndərilir. 14 noyabr 1931-ci il tarixdə hərbi akademiyanın dinləyicisi kimi qeydə alınmışdır. 1933-cü ildə kursu bitirir. Onu akademiya müəllim saxlayırlar. Cəmşid xan əsas fakültənin ikinci kursunun rəisi təyin edilir. 1934-cü ildə isə Ümumi taktika kafedrasına müdir təyin edilən Cəmşid xan Naxçıvanskiyə 1935-ci ilin 5 dekabrında kombriq, yəni general-mayor hərbi rütbəsi verilir.

General-mayor Cəmşid xan Naxçıvanski 20 may 1938-ci ildə yenidən həbs edilir. Həbsdə anketində bir məlumat diqqətimizi çəkdi. Cəmşid xan yazır: "Anam, qardaşım və bacım xarici ölkədə yaşayırlar, onlarla heç bir əlaqə yoxdur. Anamın adı Fəxrəntac, qardaşımın adı Davud, bacımın adı isə Lalabəyimdir". Bu məlumatdan aydın olur ki, Cəmşid xan Moskvada yaşasa da, doğmaları haqqında məlumatı varmı. Onun bacısının adı sənəddə Nazlıbəyimdir. Evdə ona Lalabəyim deyirdilər. Deməli, 1938-ci ildə artıq Cəfərqulu xan sağ deyilmişdir. Qeyd edim ki, Davud xanla bağlı axtarışlarımız davam edir.

Sənədlərdən məlum olur ki, general-mayor Cəmşid xanı 52 gün (gecə-gündüz) mühakimə edib, ona ağlalgəlməz işgəncələr vermişlər. Keçmiş SSRİ-nin Siyasi İdarəsinin Lefortova həbsxanasında Cəmşid xan Naxçıvanski 97 gün işgəncələrə qəhrəmanlıqla sinə gərmişdir. Sovet hökuməti onunla çox ədalətsiz davranır. Rusiya ordusunda əvəzsiz xidmətləri olan generalı 26 avqust 1938-ci ildə qapalı hərbi məhkəmənin qərarı ilə güllələyirlər. Moskva şəhərinin yaxınlığında yerləşən "Kommunarka" adlı meşə massivində kütləvi qəbiristanlıqda dəfn edilir. Kədərdən də kədərlidir qəhrəmanımızın taleyi. Onun Lefortovada son dəfə çəkilən fotosəklinə baxmaq olmur. Bu qədər qəddarlıq olarmı?! İgid sərkərdə sınımdan, əyilmədən, hətta vida sözü demədən ölümün gözlərinə dik baxır.

Yazının əvvəlində deyildiyi kimi, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Cəmşid xan Naxçıvanskiyi ikinci dəfə həyata qaytardı. Adını əbədləşdirdi. Görkəmli sərkərdənin adının hərbi tariximizdə unudulmaması üçün Bakıdakı hərbi təmayüllü məktəbə Cəmşid Naxçıvanskiyin adını verdi. Sovet İttifaqında böyük iradə və cəsarət lazım idi bunları etmək üçün. Dünyanın nadir, dahi şəxsiyyətlərindən olan ümummilli liderimiz uzaq-görənliklə bunu bacardı.

Ulu öndərimiz müstəqil Azərbaycanın Prezidenti olduğu illərdə "Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin 30 illik yubileyi haqqında" 19 noyabr 2002-ci ildə Sərəncam imzaladı. Hələ 1981-ci ildə Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi olduğu vaxtda göstəriş vermişdi ki, Naxçıvan şəhərində sərkərdənin doğulduğu evdə onun ev-muzeyi yaradılsın.

Naxçıvan MSSR Mədəniyyət Nazirliyinin 22 noyabr 1982-ci il tarixli əmri ilə Cəmşid xan Naxçıvanskiyin ata evi muzey kimi təsdiq olundu. 22 oktyabr 1982-ci ildə Naxçıvan şəhərində Cəmşid Naxçıvanskiyin ev-muzeyi açıldı. Muzey Cəfərqulu xanın malikanəsinin birinci mərtəbəsində yerləşdirildi. Sonra – 1985-ci ildə ikinci mərtəbəyə köçürüldü. Ancaq binanın bir hissəsi muzey kimi istifadəyə verildi. Naxçıvan Şəhər XDS İK-in 15 mart 1983-cü il tarixli qərarı ilə binanın hamısı ev-muzeyi üçün təsdiqlənmişdir. O vaxtlar ümummilli liderimiz Moskvaya, Kremlə yüksək vəzifəyə getdiyindən Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsi Cəmşid Naxçıvanskiyə "ögeyliyi" göstərdi. Binanın yarısında hansısa idarə yerləşdirildi.

Cəmşid xan Naxçıvanskiyin ev-muzeyi rəsmi olaraq 1987-ci ilin noyabrında açılmışdır.

Bütün milli hərbi tariximizin fəxri olan Cəmşid Naxçıvanskiyin həyatı, igidliyi gəncliyimiz üçün əsl nümunədir.

Musa QULİYEV
tarix üzrə fəlsəfə doktoru

5 iyun – Ümumdünya Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günü ilə əlaqədar aksiya keçirilib

5 iyun – Ümumdünya Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günü ilə əlaqədar olaraq dünən Akademik Həsən Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkında gənclərin iştirakı ilə aksiya keçirilib.

Aksiya zamanı gənclər bukletlər paylanıb. Gənclər sözügedən parkın ərazisindəki yaşıllıqlara aqrotexniki qulluq göstərilib, ərazini məişət tullantularından təmizləyiblər. Tədbirdə

gənclərə Zəngəzur Milli Parkının bitki örtüyü, ətraf mühitin qorunması, təbiətdən, yeraltı sularından və yerüstü sərvtərlərdən səmərəli istifadə edilməsi ilə bağlı ətraflı məlumat verilib, təbiətin bərpası və mühafizəsi, bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanılması üçün muxtar respublikada həyata keçirilən tədbirlərdən söhbət açılıb. Qeyd edilib ki, bu gün muxtar respublikamızda ətraf mühitin mühafizəsi diqqət mərkəzindədir, yeni yaşillıq zolaqlarının və meşə massivlərinin salınması işi uğurla davam etdirilir, təbii ehtiyatların qorunması üçün məqsədyönlü tədbirlər görülür.

Məlumat üçün bildirək ki, 50 nəfər yeniyetmə və gəncin iştirak etdiyi aksiyayı Yeni Azərbaycan Partiyası Naxçıvan Muxtar Respublika Təşkilatının Heydər Əliyev adına Gənclər Birliyi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Gənclər Fondu, Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və Təhsil Nazirliyi birgə təşkil edib. Tədbirin keçirilməsində məqsəd gənclərin təbiətə marağını artırmaq, onları bən-zərsiz təbiət abidələri ilə tanış etməklə ətraf mühitin mühafizəsinin vacibliyini diqqətə çatdırmaq olub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidməti

Ali təhsil ocağında məzun günü

Naxçıvan Dövlət Universitetində ənənəvi məzun günü keçirilib. Universitetin rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü Saleh Məhərrəmov Azərbaycan elmi və təhsilin inkişaf strategiyasının uğurlarından, muxtar respublikada gənclərin ali təhsil alması, yerli kadr potensialının gücləndirilməsi istiqamətində görülən işlərdən danışıb. Rektor universitetin müxtəlif sahələrdə qazandığı nailiyyətlərdən söz açaraq bildirib ki, tələbəlik illəri insan ömrünün ən məsuliyyətli dövrüdür. İnsanın əqli, fiziki cəhətdən formalaşması, dünyagörüş, intellekt qazanması, özünü-dərki məhz bu dövrə təsadüf edir. Ona görə də Naxçıvan Dövlət Universitetinin çoxsaylı kollektivi, professor-müəllim heyəti tələbə-gənclərin əsl ziyalı, kamil mütəxəssis,

başlıcası isə layiqli vətəndaş kimi yetişməsi üçün var-qüvvələrini əsirgəməməlidir. Bildirilib ki, 2014-2015-ci tədris ilində universiteti bakalavr pilləsi üzrə 928, magistratura üzrə 136 nəfər bitirib. 218 nəfər isə ikinci ali təhsili başa vurub. Builki məzunlardan 38 nəfəri xarici ölkə vətəndaşdır. Muxtar respublika rəhbəri məzunların ixtisaslı kadr kimi işlə təmin olunmasına xüsusi qayğı göstərir. Rektor məzunları təbrik edərək onlara gələcək fəaliyyətlərində, şəxsi həyatlarında uğurlar arzulayıb.

Məzunlar adından Tarix-filologiya fakültəsini bitirən Svetlana Ağasoy, Sosial idarəetmə və hüquq fakültəsində Prezident təqaüdüçüsü kimi ali təhsilini uğurla başa vuran Ramazan Abdullayev elmin çətin və məs-

liyyətli yollarında onlara dəstək olmuş müəllimlərinə, universitet kollektivinə minnətdarlıq ediblər.

Məzun günü İncəsənət fakültəsinin, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi Gülxarə Əhmədovanın rəhbərlik etdiyi Tələbə Teatr Studiyasının hazırladığı rəngarəng konsert proqramı ilə davam edib. İncəsənət fakültəsinin “Buta” xalq çalğı alətləri ansamblının müşayiəti, Elnur Rzayev, Bəhrüz Quliyev, Nurbəniz Niftəliyeva, Aysel Eminli, Xalidə Məmişova və digərlərinin iştirakı ilə mahnı və rəqslər, şeirlər təqdim olunub. Sevinc və fərəh, nostalji dolu xoş anlar yaşadan, bayram əhval-ruhiyyəli tədbirin sonunda məzunlar səhnəyə dəvət olunub, xatirə şəkilləri çəkdirilib.

Baytarlıq təbabəti ixtisasının tələbələri təcrübə biliklərini artırır

Naxçıvan Dövlət Universitetinin Baytarlıq təbabəti ixtisasının yeni binasının istifadəyə verilməsi bu ixtisasın aqrar sektorun inkişafı, ərzaq proqramının yerinə yetirilməsi və əhalinin ekoloji cəhətdən təmiz, sağlam qidalanmasında əhəmiyyətli rol oynadığını bir daha təsdiqləyir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri binanın açılışı zamanı laboratoriya və fənn kabinələri ilə tanış olarkən bildirib ki, Baytarlıq təbabəti ixtisası üçün müasir tədris şəraitinin yaradılması muxtar respublikada ərzaq təhlükəsizliyi tədbirlərinin də gücləndirilməsinə stimül verir. Müəllim və tələbələr yaradılan şəraitdən bəhrələnməklə bundan sonra daha əzmlə çalışmalı, baytar həkimlərin mütəxəssis kimi formalaşması üçün digər əlaqəli müəssisə və təşkilatlarla əlaqə qurulmasına, muxtar respublikada hazırda fəaliyyət göstərən labora-

toriyalarda dərslərin əyani şəkildə keçirilməsinə diqqət artırılmalıdır.

Bu günlərdə Baytarlıq təbabəti ixtisasının müəllim-tələbə kollektivi Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin laboratoriyasına gedərək orada qurulmuş cihazların iş prinsipi ilə tanış olublar. Tələbələr ərzaq məhsullarının keyfiyyət göstəricilərinin yoxlanma qaydalarını öyrəniblər.

Müəllim və tələbələr Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinin “İstehlak Mallarının Ekspertizası Mərkəzi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətilə də tanış olublar. Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət kimi fəaliyyət göstərən laboratoriyanın iş prinsipi və alınmış nümunələrin analizlərinin aparılması tələbələrə bu işə marağı daha da artırır.

Tələbələr “Gəmiqaya Holding”

Şirkətlər İttifaqının təsərrüfat bölməsində inəklərin saxlanma və yemlənmə qaydalarını, süd sağımı prosesini və digər işlərin yerinə yetirilmə ardıcılığını öyrəniblər.

Baytarlıq təbabəti kafedrasının müdiri, baytarlıq üzrə fəlsəfə doktoru Yunis Rüstəmli bildirib ki, bu ixtisasın mükəmməl tədrisi, tələbələrin təcrübə biliklərinin artırılması məqsədilə muxtar respublikada fəaliyyət göstərən müxtəlif aididməti müəssisələrlə əməkdaşlıq, birgə fəaliyyət bundan sonra da davam etdiriləcək.

Mehraban SULTAN

Həmyerlimiz beynəlxalq konfransda iştirak edib

YUNESKO 2015-ci ili beynəlxalq “Nəsr Xosrov Ələvi ili” elan etmişdir. Bu il Yaxın Şərqi görkəmli söz ustasının anadan olmasının 1000-ci ildönümüdür.

Bu günlərdə bu münasibətlə İran İslam Respublikasının paytaxtı Tehran şəhərindəki Şəhid Behiştî Universitetində beynəlxalq konfrans keçirilmişdir. Beynəlxalq konfransda dünyanın müxtəlif ölkələrini təmsil edən 150 qonaq iştirak etmişdir. Konfransda Nəsr Xosrov yaradıcılığının müxtəlif cəhətlərini işıqlandıran maraqlı mövzularda

məruzələr dinlənilmişdir. Onu da qeyd edək ki, Nəsr Xosrov Azərbaycan da maraqla oxunur. Onun “Səfərnamə” əsəri Tahir Məhərrəmi tərəfindən keçən əsrin 90-cı illərində dilimizə tərcümə edilib Bakıda nəşr olunmuşdur.

Ölkəmizi bu mötəbər tədbirdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Naxçıvan Bölməsinin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Əbülfəz Quliyev təmsil etmişdir. Alimin “Nəsr Xosrov Ələvinin “Səfərnamə” əsəri və Xaqani Şirvaninin Məkkə ziyarəti mövzusunda

yazdığı əsərlərin müqayisəli təhlili” mövzusunda məruzəsi maraqla qarşılanmışdır. O eyni zamanda bir iclasa sədrlik etmişdir. Konfransın materialları dərc olunmuşdur.

Qeyd edək ki, Əbülfəz Quliyev Tehran Milli Kitabxanasında Naxçıvan diyarının görkəmli şəxsiyyətlərindən dilçi-mütəfəkkir Hindəşah Naxçıvaninin “Sihahül-əcəm” əsəri (XIII əsr) ilə tanış olmuş, həmin əsərin fotosuratını əldə etmiş və onu AMEA Naxçıvan Bölməsinin Əlyazmalar fonduna təqdim etmişdir.

Xəbərlər şöbəsi

“İdman cəmiyyətin ayrılmaz hissəsidir”, “İdman sağlamlığın rəhnidir”, “İdman gənclərin gələcəyidir” kimi deyimlər artıq bütün dünyada şüara, devizə çevrilib. İdmanın siyasi aləmdə də rolunun böyük olduğunu nəzərə alsaq, o zaman bu sahəni müasir dövrümüzün öndə gedən sahəsi adlandırmaq bilirik. İdeal cəmiyyətin formalaşmasında müstəsna rol oynayan idmana başlamazdan öncə insan qarşısında iki yol olur: bu sahəyə hobbii kimi yanaşmaq, yaxud bu sahədə peşəkar olmaq. Təbii ki, hər iki amil özündə bir çox məqamları birləşdirir. Hobbii kimi idmanla məşğul olmaq, sadəcə, insanı müəyyən xəstəliklərdən qoruyur, onu gümrəh, sağlam ruhda saxlayır. Peşəkar kimi bu sahəni seçmək isə təkəcə insanın özünü yox, eyni zamanda cəmiyyəti maraqlandırır: onun uğuru ölkənin tanınmasında bilavasitə rol oynayır.

İdmanı niyə sevirik?

Yaxud biz niyə idman edirik?

Hər kəs idman etməyi bacarır, lakin edilən idmanın mahiyyətini anlayan müasir cəmiyyətimizdə çoxluq təşkil etmir. Düzdür, Braziliyanın tanınmış klinikasının mütəxəssislərinin apardığı araşdırmadan sonra məlum olub ki, bu sahə ilə məşğul olanların cəmi 30 faizə qədər 35 yaşdan yuxarıdır. Deməli, idman daha çox uşaq, yeniyetmə və gənclər arasında populyardır. Bəs bu təbəqənin insanları etdikləri idmanın mahiyyəti barədə nə bilirlər? Yenə aparılan tədqiqatlardan nəticə: 100 min uşaq, yeniyetmə və gəncin qatıldığı sorğudan sonra belə qənaətə gəlinib ki, halə də dünyada idman sahəsində maarifləndirmə siyasəti düzgün aparılmır. Biz idmanı niyə sevirik? Bax müasir dövrün idman həyatında ən çox qarşılaşdığımız bu sual çoxları üçün qaranlıq qalmaqdadır. Əslində, bunun çox sadə cavabı var: maariflənmək.

Futbol üzrə dünya və Avropa çempionatlarında hər zaman favorit kimi göstərilən Fransa və İngiltərə millilərinin uğursuz oyunlarında futbol ulduzu Zinəddin Zidana “uğursuzluğun, sizcə, səbəbi nədir?” sualı ünvanlanır. Fransalı keçmiş futbolçu buna çox sadə, eyni zamanda düşündürücü tərzdə cavab verir: “Bizim vaxtımızda futbolu başla oynayırdılar, indiki futbolçular yalnız ayaqdan istifadə edirlər”. İdman sahəsində savadsızlıq mütləq mənada uğursuzluğa səbəb olacaqdır. Uşaq və ya yeniyetmə idman sahəsində uğur qazanmaq üçün, ilk növbədə, təhsilə meyilli olmalıdır. Daha təhsildə uğursuz olub, idmanla məşğul olmağa məcbur idmançı müasir dövr üçün keçərsizdir. Yəni idmançıya fiziki güclə yanaşı, bu gücü istifadə etməyə savad da lazımdır.

Hazırda Naxçıvan Muxtar Respublikasında idman sahəsində ağır qazanmaq üçün müasir tələblərə cavab verən idman kompleksləri, idman zalları fəaliyyət göstərir. Gənclər və İdman Nazirliyi isə bu sahənin kütləvi hal alması üçün müəyyən tədbirlər həyata keçirir. Bəs ağır qazanmaq üçün nə çatmır? Burada qəzəb idmanla peşəkar kimi məşğul olanların üzərinə düşür. Edilən idmanın mahiyyəti, yaxud məşğul olduğu növ haqda bilgisi olmayan uşaq, yeniyetmə və ya gənc, sözsüz ki, təhsildən də uzaqdır. İdman sahəsində ağır qazanması üçün onu, ilk olaraq, təhsilə yönləndirmək lazımdır. Çünki idmana səriştəsiz yanaşan gənc həm bu sahəni, necə deyirlər, “gözdən salır”, həm də gələcək cəmiyyət üçün sağlam beyni gənc kimi formalaşdır. Odu ki, Naxçıvanda savadlı idmançıların yetişdirilməsinə ciddi diqqət yetirilir.

Bu gün “İdmanı niyə sevirik?” sualının mahiyyətini öz övladına olduğu kimi aşılama bilməyən valideyn sabahımız üçün səriştəli olmayan gənc formalaşdırır. Uşaqların idman sahəsində uğursuz çıxışının əsas səbəbkarlarından biri də vali-

deynlərdir. Niyə? Əvvəla onu qeyd edək ki, valideyn övladının istəyindən fərqli olaraq, onu özünün arzu etdiyi idman növü ilə məşğul olmağa vadar edir. Alimlərin apardığı araşdırmadan sonra məlum olub ki, kimsə diktəsi ilə idman növünü seçən gəncin həyatında boşluq yaranır və bu boşluq onu gələcəkdə cəmiyyətin mənfii üzvünə çevirir. Yaxud valideyn öz istəyi ilə övladının idman seçiminə qarışmaqla yanaşı, onun savadsız bir fərd kimi formalaşmasında da rol oynayır. Artıq “onsuz da oxumayacaq, heç olmasa, idmanla məşğul olsun” kimi geridə qalmış düşüncələrdən uzaq olmağın vaxtıdır. Unudulmamalıdır ki, hər bir valideyn gələcək cəmiyyət üçün şəxsiyyət yetişdirir və bu şəxsin savadlı-savadsız olmağı ailə mühitindən asılıdır.

Digər tərəfdən, bəzən valideyn uşağın idman sahəsində qazandığı uğurları görsə də, onu bu sahədən soyutmağın yollarını da yaxşı “bacarır”. Artıq peşəkar idmana qədəm qoyan uşaq və ya yeniyetmə tez bir zamanda bu sahədən ayrılmaq məcburiyyəti ilə üzləşir və təhsilə yönləndirilir. Əslində, bu, bir şəxsin həyatı üçün atılan ən kobud addımdır. Valideyn övladını idman sahəsinə cəlb edərkən onu təhsildən tamamilə ayırmamalıdır ki, gələcəkdə övladı istər idman, istərsə də təhsil sahəsində uğur qazana bilsin. Uşağı və ya yeniyetməni təhsildən uzaqlaşdırmaqla idmanda uğur qazanmaq mümkün deyil. Müasir dövrümüzə dünya arenalarında uğur qazanan idmançıların karyeralarına baxmaq kifayət edir ki, onların təhsilə nə qədər önəm verdiklərini görəlik.

“Biz niyə idman edirik?” sualına başqa cür yanaşanlar da az deyil. Bir anlıq situasiyanı başqa yöndə dəyərləndirərək. “Qonşudan qalma dala” deyimini artıq idman sahəsinə də “sıçrayıb”. Bəziləri üçün övladını idmana aparmaq, onu idman etməyə vadar etmək heç də cəmiyyətə sağlam fərd təqdim etmək anlamına gəlmir. Bu, sadəcə, kimsə bəhsinə girmək və ya gözdən pərdə asmaqdır. Adətən, valideyn gücünə idmanla məşğul olmağa məcbur olan uşaqlarda psixoloji vəziyyət heç də ürəkaçan olmur. Onlarda müəyyən müddətdən sonra özündən razılıq, təhsilə laqeyd yanaşma, digərlərini özündən aşağı səviyyədə görmək kimi mənfii hallar baş qaldırır.

Hər şey qədərində yaxşıdır. Ənənəyə sadıq qalmaq və birbaşa məsələyə doğru yöndən toxunmaq isə hər bir valideynin borcudur. Sağlam ruhun formalaşmasında insan vücudunu idmansız təsəvvür etmək mümkün olmadığı qədər, idmanı da təhsilsiz təsəvvür etmək qeyri-mümkündür. Təhsil uğuru olmayan uşaq və ya yeniyetmələri məcbur qalıb idmana cəlb etmək idmanı gözdən salmaqdır.

Ə Ceyhun MƏMMƏDOV

ŞƏRQ qapısı
Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi, 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Kərəm Həsənov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 4020. Sifariş № 432